POSTMUSENS VANDRING I GAMLA STAN

HEJ HALLÅ! POSTMUSEN HÄR. JAG OCH MIN FAMILJ BOR I KÄLLAREN HÄR I HUSET OCH DU HAR KANSKE TRÄFFAT MIG I LILLA POSTEN? JAG VILL GÄRNA VISA DIG MITT GAMLA STAN!

VI BÖRJAR VÅR VANDRING HÄR PÅ LILLA NYGATAN 6.

Hit flyttade vi 1720. Då stod det ett hus här som var väldigt skruttigt (men mysigt för möss). På den tiden så hämtade alla sin post på postkontoret. Tänk alla människor som gått in och ut ur huset! Idag ligger Postmuseum här.

Fortsätt **KÅKBRINKEN** upp mot **STORA NYGATAN** och följ den åt höger. Stanna på nummer **44** vid **LEJONSTEDTS GRÄND.** Hittar du det här fönstret?

Det är ett fönster som överpostdirektör Schmedeman byggde 1710. Då härjade pesten i Stockholm. För att slippa trängas inne på kontoret kunde alla hämta och lämna post i fönstret. Det gällde att hålla avstånd, precis som vi fått lära oss under pandemin covid 19. På den här fina adressen ägde postdirektören ett hus. Kontoret vi flyttade från var trångt och fuktigt. Här fanns det kakelugnar i alla fem rum och på gården var det plats för hästarna. Stora och Lilla Nygatan var nya och extra fina gator på den här tiden.

Extra! **LILLA NYGATAN 5** Här hittades en stor silverskatt som funnits gömt i nästan 200 år. Skatten hittades 1937. De som gömt den hette familjen Lohe, pappa Johan, mamma Anna och deras 18 barn! Familjen var på den tiden en av Stockholms rikaste men det sägs att de också var mycket snåla. Systern till mannen som gömde skatten hette Maria Engel Lohe och var gift med postmästaren Henrik Bunge.

Fortsätt framåt till **KORNHAMNSTORG 51**.
Hittar du figurerna?
Figurerna bär upp ett burspråk, ett rum som hänger på husets utsida. Just detta burspråk är Stockholms äldsta, från 1600-talet. Huset heter Von der Lindeska huset och går att se från Västerlånggatan också. Där låg husets huvudingång.

Fortsätt fram och sväng sedan till vänster upp på **FUNCKENS GRÄND**. Nu är du på **VÄSTERLÅNGGATAN**. Det är en populär gata här i Gamla stan. Men för mycket folk för möss. Det är alldeles för lätt att bli trampad på. Vi möss trivs bäst i smala gränder. Kom ska jag visa dig min favoritgränd! Fortsätt mot **JÄRNTORGET** så hittar du den på vänster sida, men se upp så du inte missar den lilla gränden.
Nu går du upp den smalaste gränden i Gamla stan. Den heter **MÅRTEN TROTZIGS GRÄND**. Den är döpt efter en tysk köpman som bodde i Stockholm. Räkna trappstegen, hur många är det?

Gå vänster på **PRÄSTGATAN** och fortsätt fram till korsningen **TYSKA BRINKEN.**
Nu står du på posthistorisk mark! Här på Tyska kyrkans tomt låg Sveriges första postkontor. Varför hamnade en musfamilj från Tyskland här i Gamla stan för nästan 400 år sedan? Så här var det. Sverige låg i krig i många långa år och den svenska kungen dog i kriget. Nyheten kom till Stockholm först efter fyra veckor. Ett sådant viktigt meddelande hade behövt komma fram snabbare!
Prinsessan Kristina var inte ens 6 år gammal när hennes pappa dog och hon blev drottning. En av de som hjälpte henne att regera hette Axel Oxenstierna. Axel införde ett postsystem i Sverige 1636, så att brev skulle kunna skickas på ett snabbt och säkert sätt.
Andreas Wechel från Tyskland valdes till postmästare. Han kom till Stockholm för att öppna det första postkontoret i Gamla stan. Med på resan följde Andreas fru Gese och så den lilla musfamilj som jag härstammar ifrån som slank ner i en av familjens alla korgar. Andreas dog efter han varit postmästare i bara ett år och då blev Gese postchef.

Fortsätt **PRÄSTGATAN** framåt. Ser du hur lång och rak gatan är? På medeltiden så låg stadsmuren som skyddade stadskärnan här. **PRÄSTGATAN** gick längs med muren på insidan och **VÄSTERLÅNGGATAN** på utsidan om muren. Därför är gatan så lång och rak.

Hittar du de här?
På **PRÄSTGATAN 46–50** på vänster sida finns tre lite lägre hus. De har sina hissbommar kvar. De användes för att hissa upp mat till förråd på vinden. Fina ställen för möss att hitta godsaker på!

TIPS! I Storkyrkan finns det mycket att se. Vädersolstavlan är den äldsta bilden av Stockholm. Hur ser husen ut? Statyn Sankt Göran och draken står i Storkyrkan. I ett litet fack i Görans bröstkorg finns en relikgömma där gamla skelettdelar ligger gömda. Statyn föreställer Sankt Göran som slåss mot en drake (som ska föreställa Danmark) för att rädda en prinsessa (som föreställer Sverige) och befriar henne.

Sätt dig på en av bänkarna på **STORTORGET** och vila dina ben om du behöver. Titta på de vackra husen som ligger runt torget. Har du matsäck med dig? Jag tror jag gömde en ostkant här någonstans för någon månad sedan. Låt mig se om den är kvar.

Fortsätt **PRÄSTGATAN** fram till **KÅKBRINKEN**.
Hittar du den här? Det är en runsten som sitter inmurad i husets grund. Det står ”Torsten och Frögunn lät resa stenen efter sin son” Bodde det vikingar i Gamla stan? Nej. Stenen har kommit hit och använts som en byggsten i huset långt efter vikingatiden. Kanske tyckte någon att det såg snyggt ut eller så passade stenen bra i husgrunden. Framför runstenen står en kanonpipa.

När fina familjer flyttade in till stan på 1600-talet ville de åka med häst och vagn här. Gatorna var smala och slingriga och passade bäst att gå på. Vagnarna förstörde både husens hörn och portar, så för att skydda sina hus satte de som bodde i dem upp gamla gevärspipor. Håll utkik efter fler!

Fortsätt **PRÄSTGATAN** fram till **STORKYRKOBRINKEN**.
Hittar du kronan på bilden?

SKICKA VYKORT
Skicka en hälsning från Gamla stan! På kartan ser du var det finns brevlådor där du kan posta ditt vykort. Tips! I Postmuseums shop hittar du både fina vykort och frimärken. Där får du också en extra fin stämpel.

På **STORKYRKOBRINKEN 3** och **4** låg postkontoret när en man som hette Johan Beijer var postmästare, 1643 - 1680. Efter många år flyttade postkontoret och min familj några portar ner på den här gatan till nummer 11. Men här var det ingen som trivdes!

Det var trångt och fuktigt. Vägg i vägg låg ett café. Där var det aldrig lugn och ro! Ändå stannade postkontoret och vi här i 23 år! Men till slut gick flyttlasset äntligen till det fina huset på **STORA NYGATAN 44** med ”pestfönstret” som du redan besökt.

Förr i tiden fanns det personer som jobbade med att avrätta människor som blivit dömda till döden. De kallades för bödel. Ofta var de själva dödsdömda som slapp sitt straff genom att vara bödel. Om du var bödel var du utfryst i staden och andra ville inte vara tillsammans med dig.

På **STORKYRKOBRINKEN 2** byggde Axel Oxenstierna ett palats, granne med Stockholms slott. Tyvärr hann han aldrig bo i sitt fina palats, han dog innan det byggdes klart. Här ligger **PRÄSTGATANS** norra del, en återvändsgränd, som kallades Helvetet. Kanske för att stadens bödel en gång bodde i ett av husen. Vågar du gå in i gränden? Usch inget för mig, jag kilar vidare.

Gå **STORKYRKOBRINKEN** ner mot **RIDDARHOLMEN**.
Till höger ser du ett stort hus. Vissa tycker att Riddarhuset är Stockholms vackraste hus. Vad tycker du? Förr låg här ett stort torg. Idag tycker jag att platsen verkar vara till för bilar mer än för oss möss och människor. På Riddarhusets baksida står en staty av Axel Oxenstierna om du är nyfiken på hur han såg ut.

Från **STORKYRKOBRINKEN** tar du vänster in på **MUNKBRON**.
Ser du det röda huset? Det kallas Petersenska huset. 1625 brann den här delen av Gamla stan. Det var vanligt med bränder eftersom man eldade i husen och använde levande ljus till belysning. För att det inte skulle hända igen ville man att husen byggdes upp i sten istället för i trä som lätt tog eld. Det här stenhuset ritades av en stenhuggare och arkitekt från Tyskland på 1640-talet. Vilket palats han ritade! Lilla Nygatan och Stora Nygatan blev efter branden riktiga paradgator raka och breda. Vad passar bättre än att det viktiga posthuset låg på en av dess nya fina gator? Nu är vi tillbaka där vi började på **LILLA NYGATAN 6**. Kul att du följde med på min vandring i Gamla stan! Nu måste jag kila ner i källaren igen. Hoppas vi ses någon annan gång!

POSTMUSEUMS ÖPPETTIDER HITTAR DU HÄR:

www.postmuseum.se

POSTMUSEUM

POSTMUSEUM

KINA LARSSON ©2020